

FITS 1 hankeryhmän kokous

Aika: Perjantai 24.10.2003 klo 9.30 – n. 11:15

Paikka: Liikenne- ja viestintäministeriö, kokoushuone VILKKU, Etelä-Esplanadi 18, 5. kerros

Läsnä:

Seppo Öörni, pj	LVM
Maritta Polvinen	Tiehallinto
Anna Schirokoff	VTT
Anu Kalliala	Tieke
Jouko Ruuttunen	Tietoenator
Sampo Hietanen	Tieliikelaitos
Jari Jakonen	Tieliikelaitos
Jukka Lähesmaa	Sysopen
Kristian Appel	Traficon
Antti Rainio	Navinova
Markus Väyrynen, siht.	Sito-konsultit Oy

1. Avaus ja asialistan tarkistus

Seppo Öörni avasi kokouksen.

2. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistio hyväksyttiin.

3. ITS Finland

Antti Rainio esitteli ITS Finlandin toimintaa. Yhteistyöfoorumin missiona on edistää liikenteen ja logistiikan telematiikan tuotteiden ja palveluiden kehittämistä ja käyttöönottoa sekä parantaa alan osaamisen tunnettavuutta.

Toimintamuotoina ovat pysyvän palvelutoiminnan edistäminen, verkostoyhteistyö ja jäsenpalvelut. Lisäksi annetaan asiantuntija- ja tiedotustukea alan t&k -ohjelmatoiminnalle.

Toiminta on aluksi kolmivuotinen projekti, jolla on johtoryhmä ja yhteistyöverkosto sekä koordinaattori. Rahoitustavoite on noin 300 000 - 400 000 €/vuosi. Johtoryhmän jäsenmaksut ovat 10 000 € ja LVM rahoittaa 50 %. Verkostojäsenien vuotuinen maksu on 500 - 3000 euroa riippuen yrityksen koosta.

Ohjelman koordinaattorina toimii Antti Rainio Navinovasta, johtoryhmän puheenjohtajana toimii Seppo Öörni LVM:stä ja varapuheenjohtajana Sampo Hietanen Tieliikelaitoksesta.

ITS Finlandin web -sivut löytyvät osoitteesta www.its-finland.fi.

Esittelymateriaali on muistion [liitteenä](#)

4. Hankkeiden tilannekatsaus

EN 13149 -standardin sovellusohje

EN 13149 -standardi on spesifikaatio ajoneuvon sisäiselle tiedonsiirtoväylälle. Työ on vielä kesken. Ohjeen sisällysluettelo on valmis ja luvut standardin esittelystä ja soveltamisesta ovat valmiit. Työ tulisi saada valmiiksi vuoden 2004 alkupuolella riippumatta standardin kehitysasteesta. Asiasta viestitetään Pertti Peussaa.

Digiroad lisäarvopalvelut -pilotti

Jouko Ruuttunen esitteli hanketta. Hankkeen nykyinen nimi on Häiriönhallinnan DR -pilotti. Palvelupilotti antaa yleisen mallin Digiroadia hyödyntävän palvelujärjestelmän suunnitteluun ja toteutukseen sekä käytännön kokemuksia Digiroadin tietosisällön ja rajapintojen hyödyntämisestä.

Jatkossa työn painopisteenä on liityntä tiehallinnon liikennekeskusten tietojärjestelmään ja Tampereen katupalvelupisteeseen. Projektin määrittelyvaihe on valmis ja raportoitu. Toisessa vaiheessa toteutetaan itse pilotti. Palvelulle on ollut toistaiseksi vaikeuksia löytää isäntää. Pilotti toteutetaan yhteistyössä Tampereen kaupungin kanssa.

Digiroadin käyttöönotto on alkanut ja jatkuu vuoden 2004 puolelle. Digiroad lakiesitys on liikennevaliokunnassa ja se otetaan käyttöön vuoden vaihteessa. Todettiin, että Digiroad -tietokannan ylläpidossa voi syntyä päällekkäistä toimintaa, jos sitä käyttävät yritykset alkavat itse ylläpitää tietokantaa.

HelpDesk

Jukka Lähesmaa esitteli HelpDesk -toimintaa. Työpajoja on sovittu kolme uutta:

- ⇒ ISA -älykäs nopeuden säätely
- ⇒ Digiroad -kokonaisjärjestelmä sekä palvelupilotti, tavoitteena on mm. kuvata se, kuinka Digiroad näkyy kansallisessa telematiikka-arkkitehtuurissa, sovittiin Antti Rainio osallistuu ylläpito
- ⇒ Digitraffic

Lisäksi käynnissä on keskusteluja useiden hankkeiden kanssa (mm. valtakunnallinen joukkoliikenneportaali).

Keskusteluissa ehdotettiin työpajaa reaaliaikaisen tiedon käsittelystä ja sen huomioon ottamisesta telematiikka-arkkitehtuurissa. Lisäksi ehdotettiin arkkitehtuurisanaston ja käsitteiden kokoamista. Varsinkin reaaliaikaisen tiedon työpaja sai kannatusta (erityisesti multimodaalinen joukkoliikenneinformaatio). Työpajassa täytyy ottaa huomioon myös uusi LVM:n koontitietokanta.

Vuonna 2003 voidaan järjestää vielä yksi henkilöliikenteen työpaja ja kolme tavaraliikenteen työpajaa. FITS 6:ssa on käynnistynyt hanke hälytysajoneuvojen liikennevalojen pakkoetueudesta. Tämän hankkeen puitteissa ollaan halukkaita järjestämään työpaja.

Standardien seuranta-projektin puitteissa aihealueen tilannekatsausta on päivitetty (mm. T9 -sivut). Merkittäviä uusia standardeja ei ole viime aikoina valmistunut.

Henkilöliikenteen ja tavaraliikenteen telematiikka-arkkitehtuurien yhteensovittamisesta on valmisteltu alustava malli. Tulevaisuudessa arkkitehtuurit muodostavat yhden kokonaisuuden.

Karenin ja kansallisen arkkitehtuurin yhteensovittamisessa ei tehdä isompaa työtä vaan kansallista arkkitehtuuria täydennettäessä uusien osien yhteensopivuus Karenin kanssa tarkistetaan.

KALKATI

KALKATIin on viime aikoina lisätty mm. LVM:n koontitietokannan ja JUSE –hankkeen rajapintoja sekä tiehallinnon häiriötietokantaja on päivitetty. Lisäksi järjestelmää päivitetään mm. PARAS –hankkeen, YLEn ja Hätäkeskuksen käyttämällä tiedoilla.

Todettiin, että käyttäjät voisivat antaa palautetta Sysopenille KALKATIin käytettävyydestä sekä kehittämisajatuksista. Mm. Tieliikelaitos lupasi olla yhteydessä Sysopeniin.

Ajatus KALKATIin arvioimisesta hankealueen 2 puitteissa todettiin hyväksi. Arvioinnissa tulee ottaa huomioon myös mahdolliset kehittämisajatuksiset. Asiasta tiedotetaan hankealuetta 2, jonka seuraava kokous järjestetään 11.11.

iTraffic

Anna Schirokoff esitteli hanketta. Raportti on viimeistelyä vaille valmis. Kokeilukohteiden konsepteja on testattu potentiaalisilla käyttäjillä. Kiinnostusta ovat herättäneet mm. huoltoasemien tieinfopisteet, joista käyttäjä voisi siirtää tiedot omaan päätelaitteeseen, liikenteen seurantakokeilut ja infolaiturit esim. satamissa. IPv6 on jo niin kehittynyt, että sitä jo hyödyntää kokeiluissa. Uusia järjestelmiä ei kannata toteuttaa vanhalla tekniikalla.

Sovittiin, että valmistuvan raportin esiluennan suorittavat Seppo Öörni ja Antti Rainio.

Hankkeen esittelymateriaali on muistion [liitteenä](#).

Etätunnistimet liikennetelematiikassa

Anna Schirokoff esitteli hanketta. LVM ei ole vielä tehnyt tilausta hankkeesta. Seppo Öörni lupasi hoitaa asian.

Passiivisia etätunnistimia on käytössä paljon, mutta potentiaalia uusille käyttökohteille on vielä runsaasti. Etätunnisteiden luettavuuden selvittäminen maantieteolosuhteissa kustantaa noin 80 000 € (hanke-ehdotus). Todettiin, että sovellusten testauksessa tulee ottaa huomioon sovellusten toteutettavuus mm. yksityisyysuojan kannalta.

Hankkeen esittelymateriaali on muistion [liitteenä](#).

Kollin yleinen osoitelappu

Anu Kalliala esitteli hanketta. Projektissa ollaan suorittamassa haastatteluita, joiden avulla pyritään selvittämään nykykäytäntöjä ja suhtautumista osoitelappu suositukseen. Haastattelujen jälkeen laaditaan opas (FITS -raportti) osoitelapusta ja sen käytöstä. Lisäksi osoitelapun käyttöä pyritään edistämään markkinoimalla. Hanke valmistuu vuoden 2003 loppuun.

Hankkeen esittelymateriaali on muistion [liitteenä](#).

5. Muut asiat

Standardeja ja spesifikaatioita

Jukka Lähesmaa kertoi liikennetiedon siirtämiseen liittyvistä standardeista ja spesifikaatioista sekä niiden nykytilanteesta.

DATEX

DATEX CENin omaisuutta ja sen käytöstä täytyy maksaa. Tällä hetkellä DATEXia hyödynnetään Suomessa pääasiassa vain tiehallinnossa. Spesifikaatiota ollaan päivittämässä XML –muotoon. Sovittiin, että KALKATIn www –sivuille laitetaan ohjeet, kuinka aiheesta saa lisätietoa.

TRANSMODEL

TRANSMODEL on joukkoliikenteen reitti- ja aikataulustandardi. Spesifikaatio on esistandardi, joka sisältää käsite- ja viitemallin tietokannoista (ei sisällä juurikaan tiedonsiirtoon liittyviä asioita). TRANSMODELin hyödyntäminen on todettu melko hankalaksi ja näin ollen se ei ole kovin laajassa käytössä.

TRIDENT

TRIDENT on EU:n 4. puiteohjelman hanke eikä se ole vielä standardointiprosessissa. Spesifikaatio on DATEXin pohjalle rakennettu XML – pohjainen organisaatioiden väliseen joukkoliikennetiedon tiedonsiirtoon tarkoitettu malli. TRIDENTiä kehitetään TriEx forumin puitteissa. Kehitystä kannattaa seurata.

TPEG

TPEG on tiedonsiirtostandardi tietopalveluja vastaanottaville laitteille (vrt. RDS-TMC). Kehitystyötä johtaa EBU. Suomessa paras tietämys standardin käytöstä on YLEssä. On hyvin todennäköistä, että standardi on tulevaisuudessa laajassa käytössä. Aiheesta voitaisiin tehdä tarkempi tarkastelu standardien seuranta- ja projektin puitteissa.

LVM:n uus telematiikan ja logistiikan t&k –ohjelma

Ohjelma esitellään FITS –ohjelman syystapaamisessa tiistaina 28.10.2003.

6. Kokouksen päättäminen ja seuraava kokous

Puheenjohtaja päätti kokouksen. Seuraava kokous järjestetään perjantaina 16.1.2004 klo 9.30 Liikenne- ja viestintäministeriössä.

Hanke-ehdotusten käsittely – jäävitön hankeryhmä

Paikalla olivat Maritta Polvinen, Tiehallinto ja Seppo Öörni, LVM. Sihteerinä toimi Markus Väyrynen, Sito-konsultit Oy.

Käsiteltäviä hanke-ehdotuksia olivat:

- Passiivisen etätunnisteen toimivuus liikenteessä, VTT
- Lautta-aikatauluportaalin integrointi LVM:n joukkoliikenneportaaliin, Tieliikelaitos
- Liikennetelematiikan palveluiden ja inforan investointien ja ylläpidon hankinta – esiselvitys, Tieliikelaitos
- Mobiilipalvelut Digiroad –rajapinnassa, Tieliikelaitos
- Häiriönhallinnan DR –pilotin toteutus, Tietoenator

Päätettiin seuraavaa:

- Passiivisen etätunnisteen toimivuus lähtee käyntiin, jos hankkeen kustannuksista päästään sopimukseen. Hanketta varten varattiin 50 000 euroa. Hankkeeseen olisi hyvä ottaa mukaan myös potentiaalisia etätunnisteen soveltajia miettimään hankkeen tarkempaa sisältöä. VTT:sta pyydetään tekemään tarkennettu esitys em. perustein.
- Lautta-aikatauluportaalin integrointi LVM:n joukkoliikenneportaaliin siirretään HEILI –ohjelman käsiteltäväksi. Katsottiin, että hanke-ehdotus on hyvä ja toteutuskelpoinen. Jos HEILI –ohjelman kautta ei löydy rahoitusta, katsotaan voidaanko hanke rahoittaa FITS 1 hankealueelta.
- HEILI –ohjelmassa on käynnissä liikennetelemaattisten palvelujen hankintaan liittyvä selvitys. Markus Väyrynen selvittää hankkeen sisällön ja mahdolliset päällekkäisyydet Tieliikelaitoksen hanke-ehdotuksen kanssa. Lisäksi Seppo Öörni selvittää, tulisiko jo käynnissä olevan hankkeen ohjauksen tapahtua FITS 1 –hankeryhmässä. Hankkeen mahdollisesta käynnistämisestä päätetään em. tarkistusten jälkeen.
- Mobiilipalvelut Digiroad –rajapinnassa ja Häiriönhallinnan DR –pilotin toteutus yhdistetään. Tieliikelaitosta ja Tietoenatoria pyydetään laatimaan yhteinen ehdotus, jonka kustannuksissa otetaan huomioon ehdotusten yhdistämisestä saatavat synergia –edut.

Lisäksi FITS 1 hankealueelta rahoitetaan osa merenkulkulaitoksen telematiikka-arkkitehtuuri työstä. Tätä varten varattiin 50 000 euroa.

JAKELU Osallistujat
FITS 1 hankeryhmä
FITS –koordinaattori

LIITTEET

1. [ITS Finland, esitysmateriaali](#)
 2. [iTraffic ja Etätunnistimet liikennetelematiikassa, esitysmateriaali](#)
 3. [Kollin yleinen osoitelappu, esitysmateriaali](#)
-